

ACC. N:R M. 11162 : 1 - 15

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trädgårdsmartan	nr 13
Handel på söndagar. Utma M 160	"
Grönadplatser	14
Minnessten i hamnen	15
Fastlagssö. Utma R 9 b	"
Aisklar, m. g. " R 8 B.	"

Borgarna var mest hand-
verkan. Borgarna var välbärgat
folk. Fabriksserbetarna iöfverlästes
tj till borgarna

Slår gick i rakter på
nätterna och kopade ut block-
stagen. "Blocken är elva stagen.
o. o. o.

När det var eldsvåda
bländade de i Peter. Så gick de
och frunnade i hela staden. Det
var en stor larmstämning. Både
unga och gamla klädde på sig
matt i slatten och följde efter
för att det var det brann.

Utmä
Nr 163

När de sköt anen vid järn-
rade de att det var någon farige,
som njunt.

En del hade gris. De hade
gristia. Det var så sent som
på 1870-talet. De slaktade gri-
sen till jul. De för var ut på
torndet och köpte grisen.

För hade vi de som hade
ställen och gårdar. En del hade
kor, nötkreatur, fåglar. På somrarna
var de på Kårengem och hussita-
des hem varje kväll. Vid järn-
ningsgatan var en stor äng. På
Hälgatan var en stor gård
Ola Hermandis. Där brukade vi gå
och köpa mjölk. Man gick myc-

Ullma
M 158

ket så och köpte mjölk

Här fanns mejerier utanom
staden. De hade sina försäljnings-
ställen inne i staden. Mejerierna
komde inte en annan köpa. Det
var för dyrt. På 1890-talet börja-
de de med mjölkbutiker.

I Västtra Toringsgatan bodde
en slakter, som hade grisarna där
inne i staden. De flesta slakter-
na bodde annans artiklar. De
stod på torget och sålde.

Marknad.

Första onsdagen i var
månad var det marknad på Gus-
tav Adolfs torg. De sålde möbler
och hädgäldsålsker, tyg, näsdukar,
glasvaror och porshin. De kom ni
från landet och sålde. När det
var marknad, hade man brätkorn
hem från fabriken på måndagen
för att lura på marknaden.
Man skulle köpa marknadsgräsa.
Man köpte en hel påse karamel-
ler och bjöd de andra på, när man
kom upp.

Allt sålde de på markna-
den. Det var inte alla markna-
der. Det var väl när de klippte

M. 161

färd. Skinnor stod med stora
säckar. Man brukade köpa. Man
spann och kändade till skinn-
or.

Den största marknaden
var vid Mikaeli. Då kom de myg-
ket ihop i kändet. Då var fjärrste-
folket bedrygt.

De har nog haft kändus-
marknad vid hamnen. Det var
inte så ofta. Jag minns att de
haft hästar på marknad.

Förghandlet

Har var dagar, då de
stod på förtoget. Det var sär-
skilt onsdag och torsdag men de
andra dagarna också. Då var det
inte så mycket att välja på.

De reste ner ånda från Småland
torn på morgonen och reste på
kvällen. Vi köpte smör av Mrs
Malmberg. Hon bodde här i staden
men de skickade smör till henne
från Småland. Hon stod på för-
toget onsdagar och torsdagar. Smör
var i stora lådor. Det var nitagt
liksom i gardiner. Hon tog det
och vägg i skåp. Det var
inte alla, som reste ner från Små-

Ulla
M 160

ACC. NR M. 11162 : 7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kanal, utan de skickade också.
De hade ständ. När det regnade,
satte de tält över. De hade vagnar
och hästar bedröf ständ.

Tilltal och namn.

Man tilltalade kvinnor med mor, man med bara efternamnet. Det var de fruar, som kallades fru. Däruin sade mor och far till föräldrarna, alder sig der. De fruar sade mammor och pappor. Till äldre sade de t. ex mor Andersson. Var det mycket goda vänner till familjen kunde barnen säga morfar och morbror eller farbror. Anonars var det bara namnet till karlar. - De sade Bror Petter Ols till mor, liksom de sade mor Jons Anders. Där bodde fr. "Alsar" där vi bodde. De sade Jons Ols, Per Ols

Ullma
M 163

ACC. N:R M. 11162

: 8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och Petter Ols. Annans riste man
pi mite om det var. De kunde
säga Petter Ols' billa om mig.

Det var ett spikhus nere
i Hjörtsbackegatan. Det var det enda
spikhuset. Det kallades alltså Berg-
skansens spikhus, för såhär hette
Bergstrand.

Holeran var i min barndom
mor talade om, att då fick de ni-
neda "Monteschusholan" (Montbjön?
sholan) till spikhus. De som då
blev fort begravna på kyrkogården.

När jag var ca 16-17 år,
grävsade holeras rödrotten. Den var
stäng. Det var många som dog. De
fick ligga hemma. Min mor gick
omkring och passade alla i gården,
men det var ingen hemma, som
fick det. De nätter, som mor låg
hemma och inte vakade hos nå-

gon, låg jag hos henne i ransoner
säng, även jag blev inte sjuk - De
hade klockalk på armbåren att stå
på för att hindra smittan.

Lill polen fick de fattiga gå
till arbetsburet i Västergatan och
härifrån kött, risgröda, bröd och ett
par gris. Det minns jag, att de fa-
lade oss. Hos groshandlaren Argesten
delade de också ut. Där fick barn eta
vissa dagar i veckan.

Armlegalar och frampungsa-
tan var farliga att gå. Där bodde
många kvinnor. Där vågade man inte
gå, sedan det var snöigt och knap-
pigt på dagen.

På Östra Förstadsgratan och hela Österlånggatan var det mycket patrosk. Där var vi mycket bögiga.

Kirkeberg var heller inte sådant att gå.

Slaktare bodde mycket nära om staden. Den aktade man sig för. Där kunde nog vara flera slaktare med för all del. Det var på stor slaktare som man gick. Personer de bodde vid Engelbrektsgratan. De hade spökhäus.

Slaktare höll till inte omkring staden. De hade sina vagnar, som de bodde i.

Slakterfogden och Slaktergratan gick man alltid. Det var Kropphusgratan, som gick hela Slaktergratan.

Hälsögarde mästare bodde li-
ket utanom stien. De stod på for-
get och sålde.

På söndagarna stod de också
på forget. Det var ständigt på
storforget. Lösa forget vid församling-
gatan. Det var flark och ägg och kött.
De stod där inte längre än till kyck-
lags. Det var många som arbetade.
de så att de inte kom åt att hand-
la annars. Jag kunde nog vara
mellan 30-40 år, när det förnamn.

Man sållade sill själv. När
Lindharn kom de ni med sina
skutor i fiskhamnen. De kunde
slå med mullebörar också, men
många gånger höjde man direkt
från båtar. Det var på söndagarna också.

Ulla
M160

Promenadplatser.

I min barndom och
senare och när gick vi på Rönneholms-
vägen. När jag var på fabriken
kunde vi gå där på kvällarna.
Södergatan var mera för
fint folk.

Ja' var där på hamngri-
sen. Där var en roffig hela vägen,
som kallades Drottningroffan. Det
var en drottning som gerna satt där.
Där satt man särskilt om vardags-
eftersmiddagarna. Det var den ena
med den andra, som gick dit.

Där var ju också en stund
där nere vid Nyhamnen. En gång när
kung Oscar var där, blev den kungel.
Hans namn står där. Det var där myn-
ket folk. Han var på utställningen
här 1882. Det var bara en värd
där minuter.

Gästlagarna hade de förtas att
till att rätta i vatten. Det var inte
alla som hade. Att de pråkade vore
har jag aldrig hört.

Eldar vid park eller någon
annan tid har ej förekommit.

Umma
R 9 b.

Umma
R 8 b.